

Az szja 1%-os civil kedvezményezettekkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalók

Cikkem a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: Szf. tv.) rendelkezései értelmében, a 2013. évben az szja 1%-os felajánlásokra jogosult **civil szervezetekkel**, a kedvezményezetti feltételeikkel, valamint a kiutalt összegek felhasználásával és elszámolásával összefüggő szabályokat ismerteti.

Kedvezményezettek köre, a kedvezményezetté válás feltételei **Civil szervezetek**

A 2013. évben az 1%-os felajánlásokra kedvezményezett-ként jogosult lehet a 2010. december 31-éig bíróság által nyilvántartásba vett **egyesület** (kivéve a pártot, biztosító egyesületet, munkaadói és munkavállalói érdek-képviselői szervezetet), **alapítvány, közhasznú egyesület, illetve közhasznú alapítvány**.

Kedvezményezett lehet a 2011. december 31-éig bíróság által nyilvántartásba vett **közalapítvány**. Továbbá **olyan közhasznú alapítvány vagy közhasznú egyesület**, amely tevékenységét állami szervvel vagy helyi önkormányzattal 2011. december 31-ig kötött szerződés alapján végzi.

Valamennyi szervezet esetén fő feltétel, hogy az alapcélja szerinti közhasznú tevékenységét 2012. január 1-je óta megszakítás nélkül végezze.

Feltétel továbbá, hogy a kedvezményezett csak belföldi székhelyű, és magyarországi közösség, illetve határon túli magyarság érdekében működő szervezet lehet. Alapszabályának/ alapító okiratának meg kell felelnie a feltételnek, mely szerint a szervezet közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt (a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény, a továbbiakban: Civil tv., 34. § (1) bekezdés d) pont).

A felajánlott 1%-os összegek kiutalásának további fontos feltétele, hogy a szervezetnek augusztus 1. és a kedvezményezetti státusz igazolására szolgáló adatlap (a 2013. évben 1337A számú adatlap) keltének időpontja között

nem lehet olyan lejárt esedékességű köztartozása, amelyre fizetési halasztást, vagy részletfizetési kedvezményt nem kapott.

Ha a kedvezményezett a fentieket az adóhatóság által postázott felhívó levél kézbesítésétől számított 30 napon belül nem teljesítette és késedelmet nem mentette ki, vagy augusztus 1. és az adatlap kelte között köztartozása állt fenn, az Szf. tv. felhatalmazása értelmében kivételes méltányosságot kérhet, mellyel hozzájuthat a részére felajánlott 1%-os összegekhez. Kivételes méltányosságot érdemel különösen, ha az szja 1 %-os összeg átutalásának megghiúsulása alapvető céljának elérését súlyosan veszélyeztetné.

Természetesen, a jogutódlással megszűnt kedvezményezett javára felajánlott adóösszegek – a követelmények teljesítése esetén - a kedvezményezett jogutódját illetik meg.

Egyházi jogutód szervezetek speciális kedvezményezetti státusza

A korábban egyházként nyilvántartott - azonban a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény mellékletében nem szereplő - szervezetek bírósági nyilvántartásba vett jogutód szervezetei a 2013. rendelkező évben egyesületként, az adószámukon gyűjthettek civil 1%-ot. A civil kedvezményezettekre vonatkozó feltételek közül azonban az Szf. tv. rendelkezései értelmében nem kell igazolniuk közhasznú tevékenység végzését a kedvezményezetté váláshoz.

Az állami adóhatóság egyebekben a civil kedvezményezettek vonatkozó szabályok szerint, a törvényi feltételek igazolását követő 30 napon belül utalja ki a volt egyház jogutód egyesületének a 2013. rendelkező évi civil szja 1%-os összeget.

Fontos, hogy a hatályos jogszabályok értelmében ezek a szervezetek a 2015. rendelkező évben már csak akkor részesülhetnek felajánlásban, ha – a civil kedvezményezettek vonatkozó általános szabályok szerint – 2014. január 1-jétől megszakítás nélkül folytatják az alapcéljuk szerinti közhasznú tevékenységet.

További civil kedvezményezettek

Az Szf. tv. 4. § (1) bekezdés b)-e), g)-i) pontjaiban felsorolt (pl.: Magyar Tudományos Akadémia, Magyar Állami Operaház, Magyar Országos Levéltár, Magyarország államilag elismert felsőoktatási intézményei) illetve a külön jogszabályban nevesített Összefogás az Államadósság Ellen Alap, egyedileg nevesített, ún. taxatív kedvezményezetteknek minősülnek.

Valamint kedvezményezett lehet az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- vagy előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetésből egyedi támogatásban részesült és nem tartozik az előző kategóriákba;

Felhívó, tájékoztató levelek, a felajánlott 1%-os összeg megfizetése

A legalább 100,-Ft érvényes felajánlásban részesült lehetséges („potenciális”) kedvezményezettek az adóhatóságtól szeptember 1-jéig a feltételek igazolására felhívó levelet kapnak, melynek kézbesítésétől számított 30 napon belül igazolhatják, illetve nyilatkozhatnak arról, hogy rendelkeznek azokkal a feltételekkel, amelyeket az Szf. tv. a kedvezményezettek számára előír.

A **taxatív kedvezményezetteknek** nem kell a kedvezményezetti feltételeket igazolniuk és az adatlapot sem kell benyújtaniuk a felajánlott összeg kiutalása érdekében. Fontos azonban megjegyezni, hogy az elszámolási kötelezettség rájuk is vonatkozik, melynek elmulasztása esetén ezen szervezetek is kizárhatóak a kedvezményezetti körből.

Az adóhatóság a rendelkező év (azaz az 1%-os felajánlások megtételének éve) szeptember 15-éig a honlapján is közzéteszi a „potenciális” kedvezményezettek listáját.

A kedvezményezetté váláshoz szükséges feltételek igazolására szolgáló 1337A számú adatlap 2013. szeptember 1-jétől érhető el a NAV honlapján (www.nav.gov.hu, azon belül a Nyomtatványkitöltő programok között).

Amennyiben az 1%-ot felajánló magánszemély a személyi jövedelemadója megfizetésére részletfizetési vagy fizetési halasztási kedvezményben részesült - különös tekintettel a 1253. számú személyi jövedelemadó bevallásban kért maximum hat havi, pótlékmentes részletfizetési kedvezményre - úgy az általa felajánlott összeg csak akkor vehető figyelembe érvényes rendelkezésként, amikor az adófizetési kötelezettségét szabályszerűen teljesítette. A felajánlott 1 %-os összegek kiutalása ugyanis csak akkor lehetséges, ha az alapjául szolgáló adót a magánszemélyek határidőben megfizették.

Az Szf. tv. értelmében az adófizető magánszemélyek által érvényesen felajánlott összeget legkésőbb a rendelkező nyilatkozat évének december 15. napjáig utalja ki az adóhatóság a kedvezményezett részére. Ez az időpont későbbre tolódhat, amennyiben a felajánlást tevő magánszemély bevallása később válik feldolgozásra alkalmassá, vagy a magánszemély fizetési könnyítést kapott.

A civil kedvezményezettek beszámolási kötelezettsége, a 'KOZ közlemény

A kedvezményezettek beszámolási kötelezettségüket a 9/2008. (IV. 10.) PM-SZMM együttes rendeletben meghatározott formai és tartalmi követelmények alapján kialakított „KOZ Közlemény az adózó rendelkezése szerint a kedvezményezett részére átutalt összeg felhasználásáról” elnevezésű közleményben (a továbbiakban: közlemény) teljesíthetik.

A 2012. január 1-jén hatályba lépett jogszabályváltozás következtében a közlemény benyújtási határideje a kiutalás évét követő második év május 31-ére módosult (első alkalommal a 11KOZ számú bizonylat esetében, 2013. május 31.), időben elkülönítve ezáltal a felhasználás és az elszámolás időszakát, valamint egységessé vált a civil szervezetek különböző beszámolási kötelezettségeinek határideje (mint pl.: statisztikai jelentés, a számviteli beszámoló letétbe helyezése és közzététele, közlemény benyújtása).

Speciális szabály, hogy a kedvezményezettet jogutód nélküli megszűnése esetén soron kívüli, a jogutódlással történő megszűnése esetén a jogutódot a jogelődre vonatkozó tartalmú és határidejű beszámolási kötelezettség terheli. Amennyiben mind a jogelő, mind a jogutód beszámolásra köteles, ebben az esetben a jogutódnak az összesített összegekről kell a bizonylatot benyújtania.

A közlemény benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén a mulasztást igazolási kérelem benyújtásával lehet kimenteni, mellyel egyidejűleg az elmulasztott közleményt is pótolni kell.

Mivel a közlemények több éves időintervallumot ölelnek fel, ezért az aktuális közlemény adóhatóság általi feldolgozásának előfeltétele a láncolatban megelőző közlemények megléte (amennyiben a benyújtására a szervezet kötelezett), és azok hibátlan feldolgozása.

A megelőző közlemény benyújtásának, vagy javításának elmulasztása esetén a kedvezményezett – a láncolat összefüggései miatt – az aktuális beszámolási kötelezettségének sem tud eleget tenni.

Kivéteklént kell megjegyezni, hogy a volt egyházak jogutód szervezetei az Szf. tv. alapján átmeneti mentességet kapnak a beszámolási kötelezettség alól, tekintettel arra, hogy esetükben 2014-ig a kiutalásnak sem feltétele a közhasznú tevékenység végzése, tehát a cél szerinti felhasználás ellenőrzése sem lenne indokolt.

A közlemény főlapján a 2013. évtől már nem kell megadni annak funkcióját (alap, módosító), illetve a javítandó közlemény bárkódját, mellyel megvalósult, hogy egy esetleges javítás esetén elegendő csupán a közleményt teljes körűen ismételtlen kitölteni és az ügyfélkapun keresztül újra beküldeni az adóhatósághoz. Ezzel a módosítással a közlemény kitöltése (javítása, módosítása) a korábbi évek közleményeihez képest lényegesen egyszerűbbé vált, megszűntek a formai hibák okozta korábbi kellemetlenségek, a hibásan benyújtott közlemények száma jelentősen kevesebb lett (mintegy felére csökkent).

A jelenleg aktuális közleményt, a 11KOZ számú bizonylatot a 2012. december 31-ei állapotoknak megfelelően a kedvezményezettnek legkésőbb 2013. május 31-éig kizárólag elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül kellett megküldenie a NAV részére.

A közleményben szerepelnie kell mindazon szja 1 %-os összegek felhasználásának, amelyeket az állami adóhatóság 2011. január 1-jétől 2011. december 31-éig a 2007-2010. adóévre benyújtott érvényes rendelkező nyilatkozatok alapján utalt ki a kedvezményezett és/vagy jogelődje részére.

A közleményben szerepeltetni kell továbbá a kedvezményezett és/vagy jogelődje 10KOZ számú bizonylatában tartalékolt összegként megjelölt szja 1 %-os összeg(ek) fel-

használására, tartalékolására, illetve továbbtartalékolására vonatkozó adatokat is.

A felhasználás célját szövegszerűen is ismertetni szükséges, olyan részletességgel, amelyből megismerhető a kedvezményezett tevékenysége.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) szerint az számít a kiutalás napjának, amelyen az adóhatóság az átutalásra megbízást adott. Az elszámolandó összegről a NAV honlapján közzétett adatokból, valamint az elektronikus úton több alkalommal is megküldött, a közlemény benyújtására felhívó levelekből is tájékozódhatnak a kedvezményezettek.

Felhasználási időszak (tárgyév)

Tárgyévben felhasználtként azon összeget is figyelembe kell venni, amelyet a kedvezményezett már az utalás évében felhasznált a kiutalt összegből. A 2012. január 1-jei jogszabályváltozás következtében hosszabb lett a felhasználási időszak, melynek záró időpontja a kiutalást követő év október 31-ről december 31-re módosult. A tartalékolt összegek felhasználási idejének változását az alábbi példában szemléltetem.

11KOZ számú bizonylat, benyújtási határidő: 2013. május 31. a 2012. december 31-ei állapotoknak megfelelően.

A 2011-ben kiutalt összegek esetében a felhasználási időszak a kiutalás időpontjától a következő év végéig, azaz 2012. december 31-éig, míg a 10KOZ bizonylatban tartalékolt összegeknél a 10KOZ számú bizonylat benyújtásától, de legkésőbb 2011. október 31-étől szintén 2012. december 31-éig tartott.

12KOZ számú bizonylat, benyújtási határidő: 2014. május 31. a 2013. december 31-ei állapotoknak megfelelően.

A 2012-ben kiutalt összegeknél a kiutalástól a következő év végéig, azaz 2013. december 31-éig, míg a 11KOZ számú bizonylatban tartalékolt összegeknél már 2013. január 1-jétől 2013. december 31-éig tart a felhasználási időszak.

A 11KOZ számú bizonylatot 2013. május 31-éig abban az esetben is be kellett nyújtania a kedvezményezettnek, ha a 2011. évben nem utalt ki részére és/vagy jogelődje részére szja 1 %-os összeget az állami adóhatóság, azonban a 10KOZ számú bizonylatában a kedvezményezett és/vagy jogelődje tartalékolt összeget tüntetett fel.

A kiutalt összeg felhasználása cél szerinti tevékenységre és működési költségre

A felhasználás abban az esetben tekinthető – a közcélú tevékenység szempontjából – megfelelőnek, amennyiben a költségvetési támogatást a kedvezményezett az alapcél szerinti közhasznú tevékenysége (jogszámban nevesített kedvezményezettek esetében a létesítő okiratában és a rá vonatkozó külön jogszabályokban alaptevékenységként meghatározott közcélú, közérdekű, közhasznú tevékenység) megvalósítására fordítja.

A kedvezményezett fenntartásával, működésével kapcsolatos költségek a 10KOZ számú bizonylat esetében a kiutalt összeg 30%-át nem haladhatták meg, addig a 2012. január 1-jei jogszabályváltozás következtében a 11KOZ-nál már a felhasználás évében (mind cél szerint, mind működésre) felhasznált összeg 50%-át nem haladhatja meg.

Ezzel a kedvezményezettek számára előnyös módosítással a működési költségre fordítható összeg arányán túl, annak számítási módja is megváltozott, valamint az adóhatósági ellenőrzése is egyszerűbbé vált. Fontos vonzata ennek a változásnak, hogy a korábban megszokottól eltérően az elszámolási időszakon belül csupán működésre nem használhat fel összeget a kedvezményezett, mivel a működési költség nem a kiutalt, hanem a ténylegesen felhasznált összeg arányában van meghatározva.

3 éves tartalékolás

A kedvezményezettnek kiutalt összeg felhasználási idejét az Szf. tv. a 2008. rendelkező évtől a kiutalt összeg első elszámolását követő 3 évre korlátozza. Ha az adóhatóság a kedvezményezett beszámolási kötelezettségének teljesítése során megállapítja, hogy a kedvezményezett a 3 éves tartalékolási időt túllépte, erről határozatot hoz, amelyben a kedvezményezettet a közhasznú tevékenység megvalósítására a 3 éves tartalékolási idő lejártáig fel nem használt összeg visszafizetésére kötelezi, mely visszafizetett összeg a központi költségvetés bevétele.

Például: A kedvezményezettnek a 2008-ban kiutalt összegéről (2009-ben) a 08KOZ számú bizonylatban kellett először elszámolnia a 01-es lap 01-10.soraiban,

az „A” blokkban. Amennyiben nem használta fel a teljes összeget a bizonylat benyújtásáig, úgy azt tartalékolhatta. A tartalékolás 1. éve 2010. év (09KOZ 01-es lap 11-20. sorok, „B” blokk), 2. éve 2011. év (10KOZ 01-es lap 21-30. sorok, „C” blokk), 3. éve 2012. év (11KOZ 01-es lap 28-31. sorok, „D” blokk). Tehát a 2008-ban kiutalt összeget a kedvezményezett 2012. december 31-ig, a 11KOZ számú bizonylatban elszámolt időszak végéig használhatta fel. Ebből kifolyólag a 2009. évben kiutalt összegek a 2013. év végéig használhatóak fel.

A társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter a NAV által továbbított közleményeket a felhasználást követő naptári év június 30. napjáig (11KOZ számú bizonylat esetében 2013. június 30-ig) a civil szervezetekkel foglalkozó internetes honlapján – a Civil Információs Portálon - legalább egy évig ingyenesen közzéteszi. Azon szervezetnek, amely rendelkezik általa fenntartott vagy a megbízása alapján működtetett olyan internetes felülettel, amelynek tartalmáért ő felel (saját honlap), a közleményt e felületen is el kell helyeznie a benyújtási határidő végéig, azaz május 31. napjáig, és azt onnan legalább egy évig nem távolíthatja el.

A beszámolási kötelezettség elmulasztásának szankcionálása

Amennyiben a kedvezményezett a beszámolási kötelezettségre vonatkozó május 31-i benyújtási határidőt elmulasztotta, vagy a közleményben számszakilag hibás adatot közölt, vagy nem az elszámolandó összeget szerepelteti, és az adóhatóság által az adatok javítására kitűzött határidőt elmulasztotta, az adóhatóság határozatával kizárja a civil kedvezményezettet a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben tett felajánlásokból történő részeseedsébről. A kizárás a kedvezményezettet az elszámolási kötelezettsége alól nem mentesíti.

A kedvezményezett ellenőrzése során, ha az adóhatóság megállapítja a költségvetési támogatásnak minősülő szája 1%-os összeg igénylésének jogszabályba ütköző voltát, vagy a közcélú tevékenységnek nem megfelelő felhasználását, erről határozatot hoz, amelyben rendelkezik az összegnek az Art. előírása szerinti elévülési időn belüli visszafizetéséről és a kedvezményezett kizárásáról.

A kizárással járó szankció következtében a szervezet nem csak elesik a kizáró határozat jogerőre emelkedését

követő évben az szja 1%-os felajánlásoktól, s így kedvezményezett nem lehet, de a kizárásról tudomással nem bíró, és ezáltal a szervezetet kedvezményezettként megjelölő magánszemélyek is értesítést kapnak a felajánlásuk - kedvezményezett érdekkörében felmerült - érvénytelenségéről.

A felajánlásokból történő részesedésből az aktuális rendelkező évre kizárt civil kedvezményezettek adatai a NAV internetes honlapján, valamint a Civil Információs Portálon is megtalálhatóak.

Jogutód nélkül megszűnő kedvezményezettek elszámolási kötelezettsége

Jogutód nélküli megszűnés esetén a kedvezményezett az MKOZ számú bizonylaton köteles elszámolni. Benyújtásának előfeltétele, hogy azok a megelőző 'KOZ bizonylatok, melyek benyújtására kötelezett volt beérkezzenek, és hibátlanul feldolgozhatók legyenek.

Az MKOZ számú bizonylatot a kedvezményezettnek soron kívül, kizárólag elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül kell benyújtania az adóhatósághoz.

A közleményben a 2013-ban megszűnő kedvezményezettnek el kell számolni a 2012. január 1-jétől az MKOZ bizonylat benyújtásának időpontjáig a szervezetnek és/vagy jogelődjének kiutalt szja 1%-os összegek felhasználásáról, valamint amennyiben a szervezet és/vagy jogelődje 11KOZ számú bizonylat benyújtására is kötelezett (azaz kapott szja 1%-os kiutalást a 2011. évben, vagy tartalékolt összeget tüntetett fel a hibátlan 10KOZ számú bizonylatban) – a hibátlan 11KOZ számú bizonylat(ok)ban feltüntetett tartalékolt összegekről.

A jogutód nélkül megszűnő kedvezményezett a fel nem használt összeget a soron kívüli beszámolással egyidejűleg az adóhatóság részére köteles visszautalni, mely visszafizetett összeg szintén a központi költségvetés bevétele.

DR. MAJOROVICS JÓZSEF

Könyvajánlatunk

A két kötet ára: 13.000,- Ft + ÁFA

A két kötet csak együtt rendelhető meg.

A kiadvány megrendelhető az alábbi címen, vagy interneten, illetve készpénzért megvásárolható a KOMP Konzult Kft-nél munkanapokon 9 és 15, pénteken 9 és 13 óra között.

A kézirat lezárva 2013. május 1-jén.

KOMP Konzult Kft.
1114 Budapest,
XI. Villányi út 11-13.
Telefon: 381-30-20, 381-30-21, Fax: 381-30-22
e-mail: rendeles@kompkonzult.hu
www.kompkonzult.hu

